

Õiguskantsler

Aivar Kokk
Riigikogu Kantselei
riigikogu@riigikogu.ee

Teie 28.04.2023 nr 2-3/15-1

Meie 09.05.2023 nr 10-2/230698/2302455

Strateegilise gaasivaru varumakse määra kehtestamine

Austatud Aivar Kokk

Küsisite, kas majandus- ja taristuministri 21. märtsi 2023 määrus nr 21 „[Strateegilise gaasivaru varumakse määr](#)“ on kooskõlas Eesti Vabariigi põhiseaduse (PS) §-ga 113.

Põhiseaduse § 113 järgi sätestatakse riiklikud maksud, lõivud, koormised, trahvid ja sundkindlustuse maksed seadusega. Selle sätte kohaselt tuleb Riigikogul otsustada, kes ja kui palju, millist maksu ning mis tähtpäevaks peab tasuma.

Riigikohtu 23.03.1998 otsuses nr [3-4-1-2-98](#) on tõesti märgitud, et kõik maksuõigussuhte kohustuslikud elemendid peavad olema kirjas seaduses. Samas otsuses on veel öeldud, et PS § 113 ei välista maksumäära sätestamist alam- ja ülemmäärana (nii on näiteks maamaksu puhul), kuid alammäär ei tohi olla null (otsuse punkt V). Riigikohus tunnistas tollitariifiseadusega maksumäärade sätestamise delegeerimise põhiseadusvastaseks, sest tollitariifide alammäär oli seaduse järgi null.

Majandus- ja taristuministri 21. märtsi 2023 määrus nr 21 on kehtestatud [maagaasiseaduse](#) (MGS) § 26⁸ lõike 6 alusel. MGS § 26⁸ lõike 1 kohaselt on varumakse alammäär 0,1 eurot ja ülemmäär 2,5 eurot megavatt-tunni lõpptarbijale müüdud gaasi kohta. MGS § 26⁸ lõigetes 3–5 on reguleeritud ka tingimused, millest tuleb lähtuda varumakse määra kehtestamisel ja muutmisel. Varumakse määra kehtestamisel tuleb arvestada strateegilise gaasivaru koguse haldamiseks vajalikku eeldatavat kulu ning järgmisel kalendriaastal müüdava gaasi eeldatavat kogust. Varumakse määra võib muuta vastavalt varu haldamise tegelikele kuludele ning gaasi müüginahule.

Kuna majandus- ja taristuministri kehtestatud määr (0,40 eurot) jääb seaduses sätestatud hinnavahele, ei ole põhjust ministri määrust põhiseadusvastaseks pidada.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Kristi Lahesoo 693 8409 Kristi.Lahesoo@oiguskantsler.ee

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee